

Saksbehandler: Guro Almås

Referanser:

MKR 04/11.6
MKR/AU 09/11
MKR/AU 21/11

U.off. § 14.1

Saksdokumenter:

1. Uttalelse fra KISP, februar 2011
2. Referat fra KISP 03/11
3. Sakspapir KISP 03/11 Afghanistan
4. Uttalelse fra MKR, september 2009
5. Referat fra KISP 06/08
6. Referat fra internseminar om Afghanistan, april 2008
7. Uttalelse fra KISP, mars 2007
8. Kronikk av Kai Eide, 3. november 2010

Det norske engasjementet i Afghanistan

Sammendrag

Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP) hadde på sitt møte i februar 2011 det norske engasjementet i Afghanistan som en hovedsak, og vedtok da en uttalelse. På Mellomkirkelig råds møte i mars 2011 fikk rådet presentert KISPs uttalelse og ba om at det forberedes en grundigere behandling av denne saken til rådets neste møte.

MKR/AU behandlet også saken på sitt møte 25. august der de gjorde følgende vedtak:

”MKR/AU gav sin tilslutning til forslaget med noen små språklige endringer.”

Vedlagt følger forslaget til uttalelse: *Ny norsk politikk i Afghanistan*

Vedlagt følger også uttalelsen fra KISP og referat fra KISPs behandling, tidligere uttalelser fra Mellomkirkelig råd og KISP, samt øvrige sakspapirer til KISPs behandling.

Forslag til vedtak

MKR vedtar uttalelsen om Ny norsk politikk i Afghanistan med de innspill som kom fram i møtet.

Saksorientering

Mellomkirkelig råd kom i september 2008 med uttalelsen "Norsk engasjement i Afghanistan". Uttalelsen anerkjenner ISAF-styrkenes folkerettslige legitimitet og anerkjenner "også etisk sett at militær makt kan være et legitimt virkemiddel for å beskytte sivilbefolkningen og for å forhindre at terrorister og kriminelle grupper skal forhindre oppbyggingen av afghanske samfunnsinstitusjoner". Samtidig sier uttalelsen at ISAFs legitimitet svekkes gjennom at de opererer tett sammen med USAs styrker under Operation Enduring Freedom. Det understrekes videre at de norske styrkene som tjenestegjør i Afghanistan fortjener vår respekt og anerkjennelse, men at norske soldaters deltakelse ikke må forhindre oss fra å vurdere selve konflikten. Uttalelsen fikk oppmerksomhet for å åpne for samtaler med Taliban. MKR la også vekt på at det sivile og humanitære arbeidet må styrkes, samt at det må skilles tydeligere mellom sivil og militær innsats.

I tiden som har gått siden forrige behandling av saken, har Natos strategi i Afghanistan vært under stadig kritikk. På den ene siden har det vært skapt store forventninger - både hos afghanere og i det internasjonale samfunnet - til hva den internasjonale militære og sivile innsatsen skulle føre til av utvikling og gjenoppbygging. Men etter ti år med massivt internasjonalt fokus på og ressursbruk i Afghanistan, er Afghanistan fortsatt blant verdens fattigste og mest ustabile land. At store, og i ettertid antagelig urealistiske forventninger, ikke har blitt innfridd, er ikke grunn i seg selv til å si at det internasjonale nærværet ikke er legitimt. Samtidig svekker det legitimiteten til det internasjonale nærværet i Afghanistan når folk flest etter ti år fortsatt lever i utrygghet og mange i stor fattigdom. Afghanistan figurerer stadig på toppen av lister over mislykkede stater og i bunnsjiktet av lister over levekår. På den annen side har ISAF-styrkene klart mislykkes i målet om å bekjempe Taliban. Siden Talibans offensiv startet i 2002, har bevegelsen ikke blitt svekket, sannsynligvis heller styrket. Afghanistaneksperten Fredrik Barth mener at det er sannsynlig at ISAFs og amerikaneres bombing er heller stimulerer nyrekruttering til Taliban enn avskrekker den.

Kai Eide som var FNs spesialutsending til Afghanistan fra 2008 til 2010, har etter at han gikk av, kommet med skarp kritikk mot USAs strategi i Afghanistan, og mot andre Natos lands manglende evne til å ta et oppgjør med USAs strategi. Han kritiserer troen på at militær eskalering er løsningen. Han tar til orde for omfattende dialog med Taliban og en langt sterkere vekt på å bygge opp sivile institusjoner og økonomisk utvikling. Samtidig advarer han mot en for rask tilbaketrekking.

KISP-uttalelsen:

Skarpere i 2011 enn i 2008.

- Småstatene/Norge begrenset innflytelse over strategi nå, viktig.
- Ingen i KISP mente Norge skal trekke seg ut nå. Men erfaringer må likevel føre til refleksjon og læring. Etterlysning av selvrefleksjon (hvorfor gjorde vi dette?) sterkt ønske i KISP, både fra dem som i utgangspunktet var for og imot

deltakelse. Revurdere betyr å revurdere i lys av erfaringer og betyr ikke å trekke seg ut.